

prvé místo citáty (samozřejmě přeložené do němčiny) publikací maďarských a německých, jež nejsou nezaujaty k československé politice, a teprve na druhé místo zařazuje zkrácené výtahy z prací českých. Zpracování vlastní, autorovo, chybí vlastně úplně. Autor se spokojuje zejména v nové době s časovým sledem až po trianonský mír r. 1920. A tak jsme ovšem velmi zklamáni touto publikací. Že není objektivní a že se na ni nehodí devisa »sine ira et studio« nadepsaná úvodem, vysvítá z toho, že si autor dosud neuvědomil, že ani Němec na Slovensku nesmí užívat maďarizujících místních jmen (srov. Turóczzsentmártom! a j.). Mezi literaturou zamlčuje práce Chaloupeckého, ač z nich těží a cituje atd. Ale dosti slov: myslím, že jakost práce dobře osvětlí skutečnost, když autor nezná jiného začátku než překlad hesel ze slovníků naučných a to, co je to pacifismus podle německo-nacionálního »Handwörterbuchu« a podle Brockhause! Ča.

H. R. Knickerbocker: Rudý obchod hrozí. — Týž: Rudý obchod láká. Nákladem České grafické Unie. Praha, 1932. 8°. Stran 155 a 169. Cena každé knihy 24.— Kč. — V těchto dvou spisech líčí autor, který v roce 1930 byl po delší dobu v Rusku a v roce 1931 navštívil téměř všechna hospodářská centra Evropy, jak vyvinuly se v Rusku poměry v prvních letech pětiletky a jak se jeví v poměru k jednotlivým státům evropským význam obchodu Sovětského Ruska, jak dovozu z Ruska tak i vývozu dotyčných evropských států. — První kniha jest po stránce obsahové nesporně zajímavější, líčíc vnitřní poměry v Rusku a popisující obrovské podniky projektované za účelem přeměny Ruska v průmyslový stát, soběstačný a nezávislý na ostatním světě. Nejzajímavějšími partiemi knihy jsou ty, ve kterých autor podle vlastního pozorování popisuje vznikající neb více méně dokončené továrny, doly a přehrady, které mají zmnohonásobiti dosavadní výrobu strojů, železa, asbestu, nafty, elektrické energie a jiných předmětů, jimiž sovětský stát chce nejen uspokojiti domácí potřebu, nýbrž zaplniti také trhy ostatního světa. Autor netají se svým obdivem k těmto projektům, jež nemají namnoze příkladu jinde na světě, nezamlčuje však ani stinných stránek, jimiž provádění pětiletky jest provázáno, zejména úžasné snížení životní míry všeho obyvatelstva, které má umožniti, aby při menší spotřebě domácí zbylo tím více na vývoz, který opět má získati státu cizí valuty, za něž by nakoupil zejména potřebné stroje, špatný stav železnic, zaostalý způsob dolování uhlí, kalkulační chyby při hospodaření na obrovských státních statecích. Autoru dostalo se informací nejen od oficiálních představitelů sovětského režimu, nýbrž zejména též od amerických techniků, kteří jsou v čele téměř všech oněch nově vznikajících podniků.

Druhá kniha líčí autorovu cestu po Evropě, za které sbíral informace o významu sovětského vývozu a dovozu pro ten který stát. Zajímavě líčen jest boj vedený sověty s evropskými a americkými producenty, zvláště v odvětvích hromadného konsumu, jako jest obilí, petrolej a dříví. Činí rozdíl mezi státy, které obchod se sověty podporují zejména státními garancemi, poskytovanými vývozcům, těmi, kteří jej obmezují neb váží na zvláštní povolení a posléze těmi, kteří jej přímo zakazují, jako jsou zejména státy balkánské. Autor pokládá prostředky, jimiž má býti sovětský dovoz obmezen nebo dokonce úplně znemožněn v podstatě za neúčinné a pozoruje vzrůst tohoto obchodu i tam, kde jest státními opatřeními brzděn. Na několika místech obou spisů uvádí autor jako překvapující objev, že v různých krajích Evropy jevila se proti hospodářským stykům se Spojenými státy severoamerickými větší antipatie než proti styku se sověty. Těžko říci, zda překvapení ono bylo skutečně takové, a zda musil onu aversi roku 1931 teprve objevovati, neboť pokud se jedná o hospodářské styky se Spojenými státy, jest snad celá Evropa v jednom táboře, patříc snad bez výjimky mezi postižené americkou obchodní politikou. je.

Dr. Jan Loevenstein: Světová krise a podkonsum. (Ku sporům o příčinách a nápravě.) Zvláštní otisk z Hospodářské politiky. Praha, 1932, Orbis. Str. 30, 4.— Kč. — Nová práce prof. L—a je vlastně od-